

Schoonheidsverzorging

3de graad A-finaliteit

III-Sch-a

BRUSSEL

D/2024/13.758/341

Versie oktober 2024

1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met een nieuwe generatie leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

1.1 Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten

Leerplannen vertrekken vanuit het **vormingsconcept** van de katholieke dialoogschool. Ze laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lessen ...).

Leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van leerplannen.

Leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze**. De leerplandoelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen in een bepaald structuuronderdeel. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen na elke graad.

Leerplannen gaan uit van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze bieden voldoende ruimte voor eigen inhoudelijke keuzes en een eigen didactische aanpak van de leraar, het lerarenteam en de school.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Die samenhang betreft de verticale samenhang (de plaats van het leerplan in de opbouw van het curriculum) en de horizontale samenhang tussen vakken binnen structuuronderdelen en over structuuronderdelen heen. Leerplannen geven expliciet aan voor welke leerplandoelen van andere leerplannen in de school verdere afstemming mogelijk is. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een leraar naar de lessen van een collega laat leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

1.2 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed

onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor **wegwijzers**. Die zijn een inspiratiebron voor leraren en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.

- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen betekent dat elke leerling **beloftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van leerinhouden die we groeperen in negen **vormingscomponenten**. De aaneengesloten cirkel van vormingscomponenten wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Je kan onmogelijk over taal spreken zonder over cultuur bezig te zijn; wetenschap en techniek hebben een band met economie, wiskunde, geschiedenis ... Dwarsverbanden doorheen de vakken zijn belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Een leraar zorgt er bijvoorbeeld voor dat leerlingen kunnen worden gegrepen door de cultuur van het Frans of door het ambacht van een metselaar. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar**, maar werkt ook binnen **lerarenteams** en binnen een **beleid van de school**. Het Gemeenschappelijk funderend leerplan helpt daartoe. Het zorgt voor het fundament van heel de vorming dat gerealiseerd wordt in vakken, in projecten, in schoolbrede initiatieven of in een specifieke schoolcultuur.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.

1.3 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Ze laten ruimte aan het lerarenteam en de individuele leraar om te bepalen welke leerplandoelen op welk moment worden samengenomen, om didactische werkvormen te kiezen, contexten te bepalen, eigen leerlijnen op te bouwen, vakoverschrijdend te werken, flexibel om te gaan met een indicatie van onderwijstijd.

1.4 Differentiatie

Om optimale leerkansen te bieden is [differentiëren](#) van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit de onderliggende graad, de thuissituatie en vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te krijgen op die aanwezige kennis en vaardigheden en vanuit dat gegeven, soms gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en planmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

De leerplannen bieden kansen om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden en door de leeromgeving aan te passen. Ze nodigen ook uit om te differentiëren in evaluatie.

Differentiatie door te verdiepen en te verbreden

Sommige leerlingen denken meer conceptueel en abstract. Andere leerlingen komen vanuit een meer concrete benadering sneller tot inzichtelijk denken. Variëren in abstractie spreekt leerlingen aan op hun capaciteiten en daagt hen uit om van daaruit te groeien.

Daarnaast bieden leerplannen kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerlingengroep, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerlingengroep. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrengen biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

In 'extra' wenken bij de leerplandoelen en in beperkte mate ook via keuzeleerplandoelen bieden we je inspiratie om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden.

Differentiatie door de leeromgeving aan te passen

Doordachte variatie in werkvormen (groepswork, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat leerdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in leerdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.

Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

Differentiatie in evaluatie

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in [evaluatie](#) en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.

Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

1.5 Opbouw van leerplannen

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur. Alle onderdelen maken inherent deel uit van het leerplan. Schoolbesturen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen die de leerplannen gebruiken, verbinden zich tot de realisatie van het gehele leerplan.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft de samenhang binnen de graad en met de onderliggende graad, en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht. Waar relevant geeft een opsomming of een afbakening (★) aan wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen. Ook pop-ups bevatten informatie die noodzakelijk is bij de realisatie van het leerplandoel. De leerplandoelen zijn gebaseerd op de minimumdoelen van de basisvorming, de specifieke minimumdoelen of de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie. Indien een leerplandoel verder gaat, vind je een '+' bij het nummer van het leerplandoel. Al die leerplandoelen zijn verplicht te realiseren. In een aantal gevallen zijn keuzedoelen opgenomen; die leerplandoelen zijn weergegeven in een grijze kleur en het nummer van het leerplandoel wordt voorafgegaan door 'K'.

De leerplandoelen zijn ingedeeld in een aantal rubrieken. Bovenaan elke rubriek vind je de relevante minimumdoelen van de basisvorming, de specifieke minimumdoelen en/of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties, afhankelijk van de finaliteit. Als leraar hoef je je die taal niet eigen te maken. Het volstaat dat je de leerplandoelen realiseert zoals opgenomen in het leerplan.

Waar relevant wordt de samenhang met andere leerplannen in dezelfde graad aangegeven, evenals de samenhang met de onderliggende graad.

'Duiding' bij een leerplandoel bevat een noodzakelijke toelichting bij het doel. In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan. Een rubriek 'extra' bij een leerplandoel biedt leraren inspiratie om verder te gaan dan wat het leerplandoel minimaal vraagt.

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die in alle leerplannen van de graad als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben.

De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan bepaalde minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties.

2 Situering

2.1 Samenhang met de tweede graad

Het leerplan bouwt verder op het leerplan Haar- en schoonheidsverzorging (II-HaSc-a) van de tweede graad.

2.2 Samenhang in de derde graad

2.2.1 Samenhang met andere leerplannen binnen de finaliteit

De leerplannen Schoonheidsverzorging en Haarverzorging (III-Haa-a) hebben een aantal componenten die gelijklopend zijn zoals het contact met de klant, de algemene aanpak van methodisch handelen, het kritisch evalueren van sectorspecifieke trends en innovaties ... De basis van enkele generieke competenties en van een aantal technische handelingen is ook zeer gelijkaardig (hygiëne, veiligheid, make-up ...).

2.2.2 Samenhang over de finaliteiten heen

Het leerplan is inhoudelijk sterk verwant met het leerplan Wellness en schoonheid (III-WeSc-da). De beroepskwalificaties van beide studierichtingen zijn zeer gelijklopend waardoor een aantal leerplandoelen enkel verschillen door beperkte nuances. In de studierichting Wellness en schoonheid kan de beschikbare onderwijstijd om de leerplandoelen te realiseren ook beperkter zijn.

2.3 Plaats in de lessentabel

Het leerplan is gebaseerd op een minimumdoel van de basisvorming en op doelen die leiden naar de volgende beroepskwalificatie Schoonheidsspecialist. Het leerplan is gericht op 30 graaduren en is bestemd voor de studierichting Schoonheidsverzorging.

Het leerplan is een geïntegreerd leerplan waarbij doelen over de rubrieken heen, daar waar relevant, in samenhang worden aangeboden. De helft van de beschikbare onderwijstijd zal worden ingenomen door het uitvoeren van technische schoonheidsverzorgingen. De andere helft wordt gelijkmatig verdeeld over de overige rubrieken: inspelen op wensen en behoeften, informeren en participeren aan het team. Het opvolgen van trends en evoluties kan systematisch in samenhang met de andere rubrieken worden aangeboden.

Het geheel van de algemene en specifieke vorming in elke studierichting vind je terug op de [PRO-pagina](#) met alle vakken en leerplannen die gelden per studierichting.

3 Pedagogisch didactische duiding

3.1 Schoonheidsverzorging en het vormingsconcept

Het leerplan Schoonheidsverzorging is ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialogeschool. In het leerplan ligt de nadruk op de sociale vorming, economische vorming en natuurwetenschappelijke en technische vorming. De wegwijzers verbeelding, rechtvaardigheid, duurzaamheid, gastvrijheid, en kwetsbaarheid maken er inherent deel van uit.

Vormingscomponenten

Net zoals in de tweede graad Haar- en schoonheidsverzorging bevat ook de derde graad Schoonheidsverzorging een breed pakket **natuurwetenschappelijke en technische vorming**. Het menselijk lichaam komt volledig aan bod waardoor de waaier aan gehanteerde producten en apparaten breder wordt. Omdat ook het wellnessgebeuren in de derde graad een plaats krijgt, zullen de leerlingen de specifieke werking van meerdere toestellen -met een grotere complexiteit- leren kennen.

De **sociale vorming** die de leerlingen eerder genoten zal diepgaander worden ingevuld. Leerlingen zullen de klant bevragen en polsen naar wensen en behoeften. Die communicatie kan meer gelaagd of complexer zijn dan deze met leeftijdsgenoten in de klas. Bij het informeren van klanten zullen de leerlingen ook kunnen putten uit een bredere kennis over meerdere thema's waarbij ook afstemming op de noden en de mogelijkheden van de klant onontbeerlijk zijn.

Alhoewel schoonheidsverzorging vertrekt vanuit de ambitie om wensen en behoeften van mensen in te vullen, speelt die activiteit zich overwegend af in een profitorganisatie. Dat maakt **economische vorming** die onder meer leidt tot een gepaste commerciële ingesteldheid noodzakelijk. De leerlingen zullen een evenwicht zoeken tussen de klant die voldoende en op een haalbare manier gebruik kan maken van de schoonheidsverzorgingen en de onderneming die rendabel moet functioneren.

Wegwijzers

De kwaliteit van schoonheidsverzorgingen wordt bewaakt door duidelijke criteria die zijn gekoppeld aan de technische uitvoering van handelingen maar ook aan de ervaring van de klant. Dat belet niet dat leerlingen moeten beschikken over een grote mate van **verbeeldend** denken en handelen. De klant probeert wensen en vragen onder woorden te brengen waarbij de leerlingen zich een specifiek resultaat voorstellen en daarnaar handelen.

Is het verzorgen van het lichaam en het genoegen om een aangename omgeving te ervaren voorbehouden voor een beperkte groep van mensen? Een groep die het zich niet alleen financieel kan veroorloven maar ook voldoende gegroeid is in zelfbewustzijn om toegang te hebben tot schoonheidsverzorging? De studierichting Schoonheidsverzorging streeft naar **rechtvaardigheid** waarbij een brede groep van mensen, ook zij die het minder breed hebben of eerder kwetsbaar zijn, het welbevinden van lichaamsverzorging mag en kan ervaren.

Het gaat niet om eenmalige ervaringen via een project dat de school uitwerkt maar om een zorg die gericht is op **duurzaamheid**. Dat gaat niet enkel om de ecologische aspecten maar eveneens om verbinding tussen schoonheidsspecialist en klant op langere termijn. Het zelfwaardegevoel van de klant kan worden ondersteund en groeien door beroep te doen op schoonheidsverzorgingen. De schoonheidsspecialist kan een bijdrage leveren in het ondersteunen van het persoonlijk voorkomen of de zelfredzaamheid van de klant binnen de eigen mogelijkheden.

De focus op de commercialiteit van de onderneming hoeft geenszins de warme en authentieke openheid van **gastvrijheid** uit te sluiten. De klant wordt individueel benaderd en kan rekenen op een deontologische opstelling van de leerlingen wanneer hij zich **kwetsbaar** toont.

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Inspelen op wensen en behoeften van klanten in functie van het bevorderen van welbevinden

De leerlingen luisteren naar de wensen en behoeften van de klant of zoeken er samen met de betrokkene naar voor de uitvoering van de zorg kan beginnen. Ze besteden aandacht aan de specifieke context waarin de klant zich bevindt en houden ze rekening met leeftijd, gender, culturele achtergrond of andere aspecten van diversiteit. Het verlenen van schoonheidsverzorgingen is gericht op het welzijn en het welbevinden van de mens. De leerlingen gaan na wat de effecten van de gestelde handelingen zijn en gaan in functie daarvan doelgericht te werk.

Informereren vanuit verbindende communicatie rekening houdend met de commerciële doelen van de onderneming

De leerlingen zullen vanuit een vertrouwde relatie met de klant informatie verstrekken en adviezen op maat geven. Daarbij komt, met het oog op verkoop vanuit een commerciële gevoeligheid, ook het aanprijzen van producten en diensten aan bod.

Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten

De leerlingen leren op een kwaliteitsvolle en deontologische wijze schoonheidsverzorgingen uit te voeren en dat in uiteenlopende omgevingscontexten. Ze besteden aandacht aan tempo en efficiëntie zonder het doel van de zorg te verwaarlozen.

Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming

De leerlingen werken zelfstandig in de organisatie, functioneren flexibel in het team en kunnen de praktische werking van de onderneming volgens de bestaande afspraken organiseren. Aan het einde van de opleiding bereiken de leerlingen het niveau van een beginnende beroepsbeoefenaar.

Opvolgen van trends en evoluties in alle aspecten van de schoonheidsverzorging

Zowel bij producten, apparaten als verzorgingen staan de leerlingen open voor trends en evoluties. Ze gaan gericht op zoek naar actuele tendensen om de klant adequaat te informeren en een ruim aanbod te bezorgen dat nauw aansluit bij de wensen van de betrokken persoon.

3.3 Opbouw

De leerplandoelen worden gebundeld in functie van de krachtlijnen. Door de doelen te realiseren, wordt de krachtlijn in praktijk gebracht.

- Inspelen op wensen en behoeften in functie van het bevorderen van welbevinden
- Informeren vanuit verbindende communicatie met oog voor de commerciële doelen van de onderneming
- Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten
- Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming
- Opvolgen van trends en evoluties in de schoonheidsverzorging

3.4 Leerlijnen

3.4.1 Samenhang met de tweede graad

Vanuit de tweede graad zijn er duidelijke leerlijnen wat betreft de generieke competenties zoals veiligheid, hygiëne, ergonomie ... in het leerplan Haar- en schoonheidsverzorging. Pas in de derde graad worden deze meer in de professionele context aangeboden. De leerlingen maken kennis met de basis van enkele

schoonheidsverzorgingen (make-up, nagelverzorging, massage ...) die in de derde graad uitgediept en toegepast worden op klanten.

3.4.2 Samenhang in de derde graad

- Dit leerplan vertoont sterke gelijkenissen met het leerplan Haarverzorging. Verschillende generieke competenties zijn heel gelijkaardig uitgewerkt maar verschillen in het toepassingsgebied: veiligheid, hygiëne, ergonomie ... waarbij een aantal uitgangspunten in verschillende contexten kunnen worden toegepast. Dat geldt eveneens voor het professioneel klantencontact, het inspelen op wensen en behoeften, de methodische aanpak en het digitaal verwerken van gegevens. Verschillende inhoudelijke aspecten kunnen gelijk lopen maar vaak heeft het ook te maken met de wijze waarop er gewerkt wordt: het aanbrengen van en kiezen voor reflectiemodellen, het reflecteren over innovaties, het zoeken naar bronnen om op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen. Ook het aanleren van een commerciële gevoeligheid via promotionele aspecten en verkooptechnieken is belangrijk. Tot slot zijn er ook enkele technische handelingen waarvan de basiselementen op een gelijkaardige wijze kunnen worden aangepakt, bv. het aanbrengen van make-up.
- Met het leerplan Moderealisatie D/A is er samenhang wat betreft klantvriendelijkheid en verkooptechnieken.
- De leerplannen Schoonheidsverzorging A en Wellness en schoonheid D/A lopen voor een aantal leerplandoelen zeer parallel. Dat vloeit voort uit de beroepskwalificaties die zeer gelijklopend zijn. De generieke competenties en zeker de verschillende technische handelingen zijn gelijkaardig. Ook de contexten waarin ze uitgevoerd worden zijn bijna identiek. Leerlingen uit de D/A-richting zullen meer accent leggen op inhouden uit ontwikkeling en anatomie en fysiologie. Ook wat betreft het geven van adviezen zullen zij meer inhoud aangeboden krijgen.

3.5 Aandachtspunten

Oriëntering van het leerplan

- Nadat leerlingen in de tweede graad Haar- en schoonheidsverzorging een keuze hebben gemaakt voor Schoonheidsverzorging kunnen ze verder bouwen op een hele reeks principes en competenties. Toch moet het mogelijk zijn om, mits een inhaalbeweging bij enkele specifieke vaardigheden, ook vanuit andere studierichtingen deel te nemen aan Schoonheidsverzorging. Bovendien blijft het aangewezen om voldoende samenhang te behouden met Haarverzorging, die andere grote component in de A-finaliteit binnen lichaamsverzorging. De schoonheidsspecialist beheerst de vaardigheden uit het eigen domein maar laat de band met de haarverzorging, waarvan geproefd werd in de tweede graad, niet los. Bij diverse handelingen komen de kennis en vaardigheid van gelegenheds- of opsteekkapsels zeker van pas. Overigens geldt ook het omgekeerde.
- In de studierichting Schoonheidsverzorging focussen we op schoonheidszorgen terwijl we ons in de studierichting Wellness en schoonheid eerder richten op wellnessinitiatieven waarvan schoonheidsverzorging een onderdeel is.
- Wellicht voelt het als vanzelfsprekend om de leerlingen bij de eerste contacten met klanten te laten functioneren vanuit een schoonheidssalon. Dat is logisch maar staat hopelijk een bredere toepassing van de kennis en vaardigheden niet in de weg. Tewerkstelling kan immers ook in parfumeries, in wellnesscentra, in woon- en zorgcentra ... Door het arbeidsveld systematisch breed te schetsen, kunnen de leerlingen ook een breder publiek voor ogen houden, zich bewuster zijn van de grote diversiteit binnen de klantenpopulatie en vooral beseffen dat creativiteit heel veel kanten uit kan.

Oefenpoppen, simulanten en klanten

- In de tweede graad werd bewust gepleit voor het toepassen van de vaardigheden op klasgenoten en simulanten. Dat de leerlingen in de derde graad kennis maken met ‘echte’ klanten is vanzelfsprekend. Toch is het zinvol om ook in die graad nog alle oefenmogelijkheden zo breed als mogelijk te houden. Men kan blijven beroep doen op simulanten die via opdrachten niet alleen wensen uiten die te maken hebben met de technische competenties maar ook de communicatieve en commerciële vaardigheden kunnen een plaats krijgen. En waarom zou een klant in het didactisch salon ook geen vraag kunnen krijgen om de leervaardigheden van de leerlingen verder omhoog te stuwen? Denk o.m. aan het adviseren in functie van modetrends. Finaal moeten alle leerplandoelen wel bij klanten kunnen worden gerealiseerd.

Leerlijnen

- De leerlingen leren in de tweede graad om sociale en relationele vaardigheden in te zetten en zullen daarop verder bouwen om doelen uit de derde graad te realiseren. Er wordt immers verwacht dat de leerlingen kunnen informeren over producten, verzorgingen en apparatuur maar ook in staat zijn om producten en diensten aan te prijzen. In een profitorganisatie zijn die commerciële skills immers even belangrijk al zullen de leerlingen ook moeten zoeken naar een goed evenwicht.
- Diezelfde communicatieve vaardigheden zijn eveneens onontbeerlijk wanneer het gaat om het bewaken van de (eigen) professionele grenzen. Leerlingen leren de wensen en behoeften van klanten te doorgronden en met producten en diensten een antwoord te bieden. Wanneer verwachtingen niet stroken met wat er kan worden geboden, is een correcte en professionele opstelling uitermate belangrijk. Het spreekt voor zich dat dit minder goed te oefenen valt maar het bespreekbaar maken, is een eerste belangrijke stap. Overigens blijft het belangrijk om aandachtig te blijven voor de gevoeligheid bij de aanraking van de ander. Ook al is de keuze voor de studierichting Schoonheidsverzorging een bewuste keuze, de kwetsbare opstelling van klant én schoonheidsspecialist moet blijvend aandacht krijgen. Geef de leerlingen de kans om hierin blijvend te groeien.
- De beroepskwalificatie vraagt uitdrukkelijk dat leerlingen in de studierichting Schoonheidsverzorging de professionele communicatie ook in het Frans en het Engels kunnen voeren. De betrokken taalleraren kunnen, daar waar ze die vrijheid genieten, een keuze maken voor materiaal uit het specifieke domein waarin de leerlingen studeren. Op die manier maken ze geleidelijk kennis met vertrouwde vaktermen in een vreemde taal en verlaagt de drempel om andere talen te gebruiken in het richtingspecifieke onderdeel. Omgekeerd kan de leraar Schoonheidsverzorging via simulatie opbouwende stappen zetten in het communiceren met anderstalige klanten. Daarbij kunnen afspraken worden gemaakt tussen vakgroepen om bijvoorbeeld in een eerste fase overwegend spreekdurf aan te moedigen dan wel meteen volledig correct de taal te gebruiken. Projectdagen met specifieke aandacht voor vreemde talen kunnen zeker een meerwaarde vormen maar de integratie hoeft zich daartoe niet te beperken.
- In de tweede graad Haar- en schoonheidsverzorging werd ervoor gekozen om de leerlingen te laten kennis maken met een brede waaier aan vaardigheden uit beide domeinen. Dat betekent dat vele handelingen nog niet in detail worden beheerst. De leerplandoelen van het leerplan bevatten samenhang met de tweede graad en je kan, eventueel samen met de collega's van de tweede graad, duidelijke leerlijnen inbouwen. Op die manier kunnen de kennis en vaardigheden van leerlingen evolueren in de breedte en diepte en is er voldoende aandacht voor de nieuwe competenties.
- Alhoewel het uit de aard van het beroep misschien vanzelfsprekend is, willen we toch de aandacht vestigen op het doel van de verschillende handelingen en communicatieve vaardigheden die de leerlingen zullen verwerven. De klant heeft met een vraag naar schoonheidsverzorging verschillende doelen voor ogen. Naast het schoonheidsgegeven spelen ook het verlangen naar comfort en welbevinden een grote rol. Bij elke handeling die de leerlingen stellen, zal hij rekening houden of zelfs inspelen op die aspecten. Het is zinvol om op voorhand criteria uit te werken die duidelijk maken dat dit gegeven voldoende aan bod komt.

- De verschillende (technische) handelingen worden in de derde graad genderneutraal toegepast voor zover dat aan de orde is. Alhoewel een aantal verzorgingen ongetwijfeld overwegend bij vrouwen zullen worden toegepast, gaat het leerplan uit van een brede invulling die los staat van het geslacht van de klant.
- Alhoewel verschillende handelingen een zorgvuldig uitvoerend en soms repetitief karakter hebben, kan je ook inzetten op de creativiteit van de leerlingen. Bij fantasielakken en make-uptoepassingen kunnen leerlingen, nadat ze de technische mogelijkheden hebben leren kennen, op zoek gaan naar hun creatieve mogelijkheden om in te spelen op de wensen van de klant.
- Waar er in dit leerplan sprake is van verzorgingen worden steeds cosmetische verzorgingen bedoeld. De technische vaardigheden worden, waar relevant, steeds manueel en apparatief verworven. Voor sommige vaardigheden werd in de tweede graad al een basisniveau bereikt. In de derde graad zal er op basis van diversiteit aan huidtypes, huidcondities, leeftijd, geslacht en huidskleur verdieping en verbreding van de handelingen mogelijk worden gemaakt.
- Alhoewel het niet bij elke competentie van toepassing zal zijn, moet er aandacht zijn voor de opdrachten die men zelf mag uitvoeren en de situaties waarin een doorverwijzing noodzakelijk is. Hierbij spelen een aantal wettelijke bepalingen zoals bv. bij voetverzorging die wordt beperkt tot het behandelen van een gezonde voet. De schoonheidsspecialist kent de grenzen van de eigen deskundigheid en verwijst naar verschillende andere specialismen zoals gespecialiseerde voetverzorging, artsen, podologen ...
- Bij de vaardigheden uit het leerplan Schoonheidsverzorging gaan we uit van een groei in tempo en efficiëntie naargelang de derde graad vordert. Niet alleen omdat de leerlingen steeds meer automatismen zullen verwerven maar ook omdat dat een essentieel economisch gegeven is klanten te bedienen aan een bepaalde snelheid. Op het einde van de derde graad kunnen de leerlingen een opdracht zelfstandig uitvoeren op basis van een zelfgekozen werkmodel.

Werkplekieren

- Verschillende vormen van werkplekieren kunnen een meerwaarde bieden voor de realisatie van dit leerplan en voor de voorbereiding op een vlotte overstap naar de arbeidsmarkt. Werkplekieren omvat een breed continuüm van leeractiviteiten die gericht zijn op het verwerven van algemene en beroepsgerichte competenties waarbij de arbeidssituatie de leeromgeving is. Het kan onder meer gaan om gesimuleerde werkomgevingen, observatie-activiteiten en leerlingenstages. De school heeft de ruimte om een beleid uit te stippelen over welke vormen van werkplekieren een plaats krijgen in de lespraktijk en met welk doel werkplekieren wordt ingezet.
- Via dat werkplekieren maken de leerlingen kennis met de concrete werking en organisatie van het schoonheidssalon al mag de sector in de meest brede zin van het woord aan bod komen. Denk aan praktijklessen op verplaatsing om eventueel de doelen rond de apparatuur uit de wellnesscentra aan te bieden. Je kan hiervan echter ook gebruik maken om de kritische reflex van leerlingen verder te stimuleren. Door de context met professionals, producten, apparatuur of specifieke diensten te laten variëren, krijgen ze de kans om een visie te ontwikkelen over wat kwaliteitsvol zou kunnen zijn om de wensen en behoeften van de soms kwetsbare klanten in te vullen.
- De studierichting Schoonheidsverzorging bereidt leerlingen voor op een beroep in de profitsector. De economische component komt als gevolg daarvan sterk aan bod in het verkoopgesprek, inventarisatie van voorraden, afrekenen van producten of diensten die geleverd werden ... Via diverse gesimuleerde contexten en vormen van werkplekieren kunnen leerlingen die doelen eveneens inoefenen en realiseren.
- De leerlingen komen meer en meer in contact met de bedrijfskundige aspecten van de onderneming waarin ze aan de slag zijn. Alhoewel ze diverse componenten zoals het beheer van een kassa, kostprijsberekening, voorraadbeheer zowel in de praktijk als in gesimuleerde contact leren kennen, is het niet de bedoeling dat zij een schoonheidssalon moeten kunnen uitbaten aan het einde van de

derde graad. De beroepskwalificatie Schoonheidsverzorging vraagt dat niet van een beginnende beroepsbeoefenaar. Het staat de school vrij om hierin verder te gaan via complementaire uren en/of de inhouden van het leerplan Ondernemend project.

Context

De studierichting Schoonheidsverzorging is gericht op het uitoefenen van verzorgingen en daarvoor relevante technieken in een schoonheidssalon.

3.6 Leerplanpagina

Wil je als gebruiker van dit leerplan op de hoogte blijven van inspirerend materiaal, achtergrond, professionalisering en lerarennetwerken, surf dan naar de [leerplanpagina](#).

4 Leerplandoelen

4.1 Inspelen op wensen en behoeften in functie van het bevorderen van welbevinden

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 1 De leerlingen verzorgen een professioneel klantencontact.

2de graad: Ontvangen, begeleiden, afscheid nemen van klanten; principes van klantvriendelijkheid; sociale en communicatieve vaardigheden (II-HaSc-a LPD 1)

Wenk: Het klantencontact is gericht op het bieden van service, oplossingen en de tevredenheid van de klant. Dat vereist een bereidheid om in verbinding te gaan met de klant. Het professioneel klantencontact wordt niet enkel vanuit een schoonheidssalon bekeken maar de contexten variëren: wellness, woon- en zorgcentra ... Daarbij kunnen opnieuw ontvangst, begeleiding en afscheid nemen aan bod komen.

Wenk: Leerlingen kunnen de klant bevragen naar tevredenheid door gerichte en inhoudelijke vragen te stellen. Ook een tevredenheidsfiche kan worden gebruikt. Je streeft ernaar dat leerlingen communicatie met de klant zien als een doorlopende opdracht. Dat betekent dat er niet alleen aandacht is voor het contact tijdens de verschillende handelingen die worden gesteld maar ook dat men in staat is om vaste klanten het gevoel te geven steeds in hun vertrouwde omgeving terug te komen.

Wenk: Je kan in dit leerplandoel ook de diversiteit (verschillende assen) aan klantentypes betrekken. Maak gebruik van gelijkaardige casussen die je in wisselende omstandigheden door de leerlingen laat oefenen. Je kan de leerlingen laten reflecteren over de stijl waarmee een bepaalde salon omgaat met haar klanten en hoe ze zich die eigen kunnen maken (LPD 5).

Wenk: Dit leerplandoel kan je aanreiken in samenhang met informeren (LPD 9), adviseren (LPD 10), promoten en verkopen (LPD 11).

Extra: Een specifieke variatie van de context en/of diversiteit kan de taal zijn. Je kan de communicatie tussen leerlingen en klant in een andere taal laten verlopen. Dat kan je doen in samenhang met doelen uit het leerplan Frans en/of Engels.

LPD 2 De leerlingen informeren naar wensen en behoeften van klanten in functie van het samenstellen van een aanbod, concept of arrangement.

2de graad: Doelgericht informeren naar wensen en behoeften (II-HaSc-a LPD 12)

Wenk: Er worden voldoende diepgaande vragen gesteld om een beeld te krijgen van de wensen en behoeften van de klant. De persoonlijke stijl van de klant en wat dat concreet inhoudt komt aan bod en wordt geobserveerd. Er is aandacht voor de correcte vaktermen. Observaties en gegevens worden zo sterk als mogelijk geobjectiveerd. De voorziene vaardigheden zijn afgestemd op de informatie van de klant.

Wenk: Je kan met de leerlingen op zoek gaan naar objectiveerbare elementen om persoonlijke stijl te omschrijven. Je kan gebruik maken van vaktermen die van toepassing zijn en elementen uit mode, kleurenleer, accessoires, persoonlijkheidskenmerken ... Je kan leerlingen observaties laten maken over hun gesprekken om ze nadien met elkaar in dialoog te leren gaan. Ze wisselen hun observaties over o.m. persoonlijk stijl uit en ze zijn bereid om die bij te sturen op basis van de argumenten van andere leerlingen.

Wenk: Je kan de leerlingen een diverse groep klanten aanbieden. Daardoor zullen ze niet alleen worden geconfronteerd met uiteenlopende wensen en behoeften maar ook hun gespreksvaardigheden moeten variëren om alle informatie te verwerven.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanbieden in samenhang met actuele tendensen (LPD 35).

LPD 3 De leerlingen handelen volgens een professionele gedragscode.

Duiding: Diverse begrippen die onderdeel zijn van een professionele houding in het schoonheidssalon komen aan bod. Daarbij gaat het o.m. om zorg dragen voor privacy, de essentie van beroepsgeheim, discreet omgaan met (vertrouwelijke) gegevens van mensen, aansprakelijkheid, omgaan met kwetsbare mensen of klanten met een aandoening die discretie vragen ...

Wenk: Je kan de begrippen concreet maken via casuïstiek en leerlingen laten ervaren hoe ze die in de praktijk kunnen omzetten. Ze zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid als er iets verkeerd loopt bij de verzorging of wanneer ze handelingen stellen die niet tot hun beroepsuitoefening behoren. Je kan leerlingen via werkplekleren kansen bezorgen om die aspecten in de praktijk te beleven maar in het didactisch salon kan je elementen hieruit

opnemen via casuïstiek. Op die manier geraken ze vertrouwd met soms onverwachte situaties waarin een correcte opstelling wordt vereist.

Wenk: Een professionele gedragscode is niet beperkt tot een discrete opstelling t.o.v. andere klanten. Je kan leerlingen ook laten reflecteren over de aspecten die al dan niet bespreekbaar zijn met collega's. Elementen als sensatiezucht en omgaan met geruchten maar ook de verhouding werkgever-werknemer kunnen daarin dan een plaats innemen. Je kan leerlingen ook gevoelig maken voor de omgevingsfactoren die een rol spelen bij een professionele opstelling. Denk daarbij over de opstelling van het onthaal en de afscheidsruimte. Op die plaatsen zal de klant persoonlijke informatie toevertrouwen of vragen stellen die andere klanten niet hoeven te horen.

Wenk: Leerlingen kennen de bronnen waarin zij hun bevoegdheden als schoonheidsspecialist kunnen terugvinden. Je kan hen laten kennis maken met de onduidelijkheden en grijze zones waarmee het beroep wordt geconfronteerd zoals dat o.m. bij voetverzorging en gebruik van lasertherapie het geval is. Je kan verwijzen naar het belang van en de toegang tot de vele professionaliseringsinitiatieven om zich verder te bekwamen. De leerlingen blijven attent voor wat al dan niet binnen de eigen bevoegdheid ligt en naar wie kan worden doorverwezen. Ze leren hoe ze een klant op een professionele wijze doorverwijzen naar een zorgverlener.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met reflecteren (LPD 5).

LPD 4 De leerlingen evalueren het resultaat en het welbevinden van de klant met aandacht voor bijsturing op basis van verkregen feedback.

Wenk: Bij het informeren bij de klant naar de tevredenheid gaat het niet enkel om het gegeven of de klant het resultaat goed vindt. De leerlingen leren doorvragen vanuit criteria die een positief resultaat illustreren. Daarbij heeft hij ook aandacht voor onuitgesproken aspecten die hij bij de klant helder probeert te krijgen. Hij argumenteert en toont wat er gebeurd is waarbij hij de link legt naar de wensen en behoeften van de klant. De leerlingen leren correct omgaan met de feedback van de klant, leraar, stagementor en collega's wanneer het resultaat niet naar verwachting is. Zij zullen spontaan informeren naar opmerkingen en die informatie verwerken om het handelen bij te sturen.

Wenk: Je bepaalt met de leerlingen welke criteria je naar voor schuift voor een kwaliteitsvol resultaat. Je kijkt niet enkel naar het technische aspect maar voorziet ook criteria voor het contact met de klant, het onthaal, welbevinden, de sfeer in de zaak ...

Wenk: Je kan de leerlingen de kans geven om op basis van eigen reflecties en feedback van de klant, leraar en stagementor tot inzichten te komen. Niet alleen het resultaat is belangrijk. Ook de wijze waarop dat resultaat tot stand is gekomen, speelt dan mee.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanbrengen in samenhang met methodisch handelen (LPD 18).

LPD 5 De leerlingen reflecteren over het eigen handelen en het effect ervan op anderen.

2de graad: Reflecteren via een aangereikt reflectiemodel (II-HaSc-a LPD 3)

Wenk: De leerlingen zijn in staat om het eigen handelen zelfstandig bij te sturen op basis van eigen reflecties en maakt ook gebruik van de feedback die van derden (medewerkers, klanten ...) komt. Er wordt aangeleerd hoe leerlingen uit de reflectiemodellen een keuze maken op basis van wat hen het best ligt.

Wenk: Je kan de leerlingen observeren en nagaan of hij de nodige reflecties maakt. Bij het begin van de derde graad is het noodzakelijk die reflecties nog te delen met een derde die als klankbord kan optreden. Naargelang de evolutie die de leerlingen doormaken, kan je dat loslaten.

LPD 6 + De leerlingen stellen grenzen aan welke handelingen ze in het kader van schoonheidsverzorging en relaxatie verrichten met inbegrip van

- **heldere informatie voor de aanvang van een opdracht;**
- **een professionele motivering bij weigering;**
- **een gerichte doorverwijzing naar gepaste ondersteuning.**

2de graad: Sociale en communicatieve vaardigheden bij onthalen, begeleiden, afscheid nemen (II-HaSc-a LPD 2)

Wenk: Je kan de leerlingen aanmoedigen om voldoende duidelijk te zijn in de concrete omvang van hun takenpakket. Wanneer bepaalde opdrachten niet binnen de grenzen van de bevoegdheid valt leren de leerlingen hoe ze correct moeten doorverwijzen (samenhang LPD 6+). Denk o.m. aan voetverzorging bij diabetespatiënten of behandeling van huidaandoeningen.

Wenk: De leerlingen kunnen ook verzoeken van de klant krijgen die de persoonlijke grenzen overschrijden. Je kan de leerlingen aanleren om voldoende weerbaar te zijn en dat op een professionele wijze te motiveren. Ook in die situatie kunnen de leerlingen correct doorverwijzen.

Wenk: Je kan dit leerplan aanreiken in samenhang met kritisch reflecteren over concrete situatie en waar de eigen grenzen en die van het beroep liggen. Je kan leerlingen aanmoedigen om eventuele voorvallen professioneel te bespreken en zich te laten ondersteunen wanneer ze in bepaalde situaties twijfelen.

LPD 7 De leerlingen lichten het effect van doelgerichte relaxatiemethodieken op het welbevinden van de klant toe.

Duiding: De relaxatiemethodieken die in de schoonheidsverzorging worden aangeboden, zijn gekoppeld aan de overige verzorgingen die men aanbiedt. Als gevolg daarvan zijn ze gericht op een fysiek welbehagen wat ook het mentale welbevinden kan bevorderen. Het leerplandoel wordt dan ook overwegend in samenhang met andere technieken aangeboden.

Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met diverse methodieken zoals aromatherapie, ademhalingsoefeningen, muziek, massages ... waarbij je hen kritisch laat zoeken naar de mogelijk deugddoende effecten. Je kan tevens aandacht besteden aan omgevingsfactoren zoals geuren en kleuren die een impact hebben op het welbevinden van klanten. Leerlingen ervaren dat het relaxatie-effect sterk kan verschillen van klant tot klant.

Wenk: Je kan leerlingen leren vragen stellen bij het waarom van bepaalde effecten: welk aspect leidt tot een ontspannend gevoel bij die specifieke klant en hoe komt dat? Ook andere factoren die niet meteen gekoppeld zijn aan de techniek kunnen hierbij aan bod komen.

Wenk: Dit leerplandoel kan je aanreiken in samenhang met kritisch reflecteren (LPD 5).

4.2 Informeren vanuit verbindende communicatie met oog voor de commerciële doelen van de onderneming

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 8 De leerlingen lichten werking en effecten, mogelijkheden en beperkingen van verzorgingsproducten, diensten en apparaten voor schoonheidsverzorging en relaxatie toe rekening houdend met gezondheidsproblemen en medicatie.

2de graad: Samenstelling, werking, effect, mogelijkheden en beperkingen van haar- en schoonheidsverzorgingsproducten; mengvormen; basisgrondstoffen en werkstoffen van cosmetische producten; de pH, pH-waarde, pH-schaal; invloed van pH van een cosmetisch product op haar, huid en nagels aan bod (II-HaSc-a LPD 5, 11)

Wenk: Dit leerplandoel wordt steeds gecombineerd met de technische vaardigheden zodat werking en effecten meteen zijn gekoppeld aan de verzorging. De volledige samenstelling van het product hoeft niet aan bod te komen. Je kan bij bepaalde producten specifieke werkstoffen vermelden om te verklaren waarom een product een bepaald effect genereert. Hier kan je ook de invloed van pH op huid en nagels betrekken als dat zinvol is.

Wenk: Je kan bij dit leerplandoel vooral inzetten op de nieuwe producten, apparaten en behandelingen, voortbouwend op wat in de tweede graad reeds aan bod is gekomen. Je kan tevens de prijs laten bekijken en de leerlingen stimuleren ook die in hun toelichting een plaats te geven.

Wenk: Leerlingen gaan na wat ze kunnen realiseren met een bepaald product en wat niet: werking (reinigend, afschilferend, stimulerend, verstevigend, beschermend, kleurend, hydraterend, huidverzachtend, adstringerend, fungistatisch, gladmakend of filmogeen, occlusief of vochtvasthoudend, comedogeen, parfumerend ...), effecten, mogelijkheden en beperkingen. Focus vooral op nieuwe producten of producten die gekoppeld zijn aan nieuwe technieken in de derde graad. Je kan, vanwege het grote aantal soorten producten, kiezen voor een indeling in groepen om te voorkomen dat het geheel te merkgebonden wordt aangeboden aan leerlingen. Je koppelt dit leerplandoel systematisch aan de betrokken vaardigheden in de schoonheidsverzorging.

Wenk: Je gaat ook de werking en effecten, mogelijkheden en beperkingen na van de diverse apparaten die gebruik maken van elektrische stroom (elektrotherapie), water(damp) en stoom (hydrotherapie), beweging/druk (mechanotherapie) en lichtstralen (actinotherapie), ... om de verzorgingen en behandelingen te ondersteunen.

Wenk: Je kan dit leerplandoel behandelen in samenhang met structuur van huid en nagels (LPD 15), duurzaamheid met de impact op dieren bij het testen van producten en de economische component (LPD 31). Daarbij kan het onderhoud van apparaten en het effect hiervan op de levensduur aan bod komen. Dit leerplandoel kan je tevens aanreiken in samenhang met veiligheid (LPD 32) en innovatieve toepassingen (LPD 35).

Wenk: Je kan, los van de productkeuze die de school maakt, leerlingen wijzen op de concurrentie, de verschillen en gelijkenissen die er zijn op de markt van de schoonheids- en verzorgingsproducten. De leerlingen ontwikkelen een kritische houding t.o.v. de eigenschappen (hypo-allergisch, dermatologisch getest, bestemd voor gevoelige huid ...) die al die producten zouden hebben (LPD 5). Ook de meerwaarde van de aankoop van (meestal) dure apparaten en toebehoren als ondersteuning (of extra service) kunnen aan bod komen. Leerlingen hebben zicht op het aanbod binnen de sector en mogelijke valkuilen en gevaren bij een niet deskundig gebruik (LPD 32).

LPD 9 De leerlingen informeren de klant over mogelijke behandeltechnieken.

2de graad: Sociale en communicatieve vaardigheden in functie van onthalen, begeleiden en afscheid nemen (II-HaSc-a LPD 2)

Wenk: Leerlingen kunnen het verschil tussen informeren enerzijds en adviseren, promoten en verkopen anderzijds toelichten. Ze gaan op zoek naar objectieve informatie die aan de klant moet worden bezorgd: gebruikt technieken, noodzakelijke producten en apparaten, duur van een verzorging, effecten die worden nagestreefd ...

Wenk: Je kan leerlingen mogelijkheden en beperkingen in de meest brede context laten schetsen, bv. de structuur van producten of de effecten op de huid. De leerlingen verwerken de informatie in het behandelplan van de klant zodat latere adviezen in lijn liggen met informatie die eerder aan bod kwam.

Wenk: Leerlingen leren het belang kennen van transparantie rond concrete kostprijs en tarieven die ze in hun informatie spontaan verwerken. Het berekenen van de kostprijs kan in het 7de jaar Schoonheidsspecialist-adviseur aan bod komen. Ook wanneer de school het leerplan Ondernemend project aanbiedt, kan kostprijsberekening worden aangebracht.

LPD 10 De leerlingen adviseren de klant over producten, diensten en apparaten rekening houdend met de persoonlijke stijl van de klant.

2de graad: Sociale en communicatieve vaardigheden in functie onthalen, begeleiden en afscheid nemen (II-HaSc-a LPD 2)

Wenk: Leerlingen kunnen het verschil tussen adviseren enerzijds en informeren, promoten en verkopen anderzijds toelichten. In het advies aan de klant worden diverse aspecten verwerkt: producten, huidanalyse, motivering ... Het advies wordt eveneens afgestemd op de gelegenheid die de klant voor ogen heeft.

Wenk: De motivering kan subjectieve elementen bevatten maar streeft toch naar aantoonbare inhoud zoals kleurelementen die bij elkaar passen, de morfologische aspecten die mogelijkheden en beperkingen verduidelijken, trends

die actueel zijn ... De leerlingen kunnen verwijzen naar de (relaxerende) ervaring die andere klanten beleefden. Je kan leerlingen ook het belang van doorverwijzing bijbrengen als het gaat om specifieke competenties die ze zelf niet of onvoldoende beheersen: diabetische voet, huidaandoeningen zoals psoriasis

Wenk: Je kan dit leerplandoelen aanreiken in samenhang met doorverwijzing en opvolging (LPD 6+).

Extra: Je kan de leerlingen adviezen laten formuleren die rekening houden met de persoonlijke stijl van de klant (samenhang met LPD 10).

LPD 11 De leerlingen promoten en verkopen producten en diensten.

2de graad: Sociale en communicatieve vaardigheden in functie van onthalen, begeleiden en afscheid nemen; kassasystemen; betaling ontvangen (II-HaSc-a LPD 2)

Wenk: Leerlingen kunnen het verschil tussen promoten en verkopen enerzijds en informeren en adviseren anderzijds toelichten. Verkooptechnieken en commerciële vaardigheden zoals luisterbereidheid, uniciteit benadrukken, emotie betrekken, gebruik van sociale media, professionele opstelling ... krijgen hier een plaats.

Wenk: Het promoten en verkopen kan gebeuren via een gesprek met de klant waarbij je leerlingen gevoelig maakt voor het in elkaar vloeien van informeren, adviseren, promoten en verkopen. De leerlingen besteden ook aandacht aan de omgeving en brengen daarin prikkels aan die klanten nieuwsgierig maken en stimuleren om producten of schoonheidsverzorgingen aan te kopen.

Wenk: Je kan inzetten op digitale en fysieke instrumenten waarbij je streeft naar een mix van visuele en verbale informatie. De leerlingen leren gebruik te maken van de etalage, van reclamekanalen, van promotiemateriaal, van sociale media, van geschenkartikelen, van staaltjes ... Je kan de leerlingen laten reflecteren over de achterliggende strategie die bij diverse acties aanwezig is om op die manier beredeneerde stappen te ondernemen en geen lukrake interventies te doen.

LPD 12 De leerlingen informeren de klant over veilige bruinen met inbegrip van

- **de werking, (neven)effecten en gevaren van uv-stralen op de huid;**
- **werking, gebruik en invloed op de huid van diverse bruiningsmethoden;**
- **het wetgevend kader.**

Wenk: De verschillende bruiningsmethoden om veilig te zonnen worden toegelicht. Daarbij komen de werking van zonne-apparatuur en het gebruik van beschermingsproducten aan bod. De werking van uv-stralen en de wijze waarop de penetratie van zonnestralen doorheen de huid verloopt, krijgen ook hier een plaats.

Wenk: Je kan de leerlingen de gevaren van overmatige blootstelling aan uv-stralen laten toelichten en de eventuele gevolgen laten duiden: versnelde huidverandering en huidkanker. Het herkennen van signalen van overmatige blootstelling en dat bespreken met klanten komen hierbij ook aan bod. Je kan de verschillende bruiningstechnieken toelichten zoals bruinings- en spraycabines, airbrush tanning ...

Wenk: De leerlingen kunnen het wetgevend kader rond zonne-apparatuur toelichten en volgen de evoluties op.

Wenk: Je brengt dit leerplandoel aan in samenhang met het gebruik van producten en apparaten (LPD 8), veiligheid (LPD 32), preventie van huidkanker en adviseren (LPD 10). Ook het kritisch reflecteren over innovaties rond dit thema kan hier een plaats krijgen (LPD 5).

LPD 13 De leerlingen informeren de klant over het gebruik en het effect van toestellen voor baden, spa, lichtsessies, sauna en hamam.

Wenk: De technische werking en het effect van verschillende wellnessapparaten zoals spa, hamam, sauna ... worden toegelicht met aandacht voor het gebruik van de juiste vaktermen. Dat gebeurt met het oog op het correct informeren van klanten.

Wenk: Je kan in de derde graad inzetten op het leren kennen van het aanbod en de leerlingen op basis daarvan de klant laten informeren. In het zevende jaar Schoonheidsspecialist-adviseur kunnen de leerlingen het concrete gebruik ontdekken en de klant leren adviseren om de wellnesstoepassingen op maat te gebruiken.

Wenk: De leerlingen ontdekken een brede waaier van wellness- en kuurbehandelingen zoals spabehandelingen, thalassotherapie, aromatherapie, diverse massages, zouttherapie, hoofdhuidmassage ... Ze kunnen de klant informeren over wat die behandelingen inhouden en welke effecten ze ervan mogen verwachten. Je kan hierbij ook wijzen op specifieke aandoeningen die baat hebben van de rustgevende, relaxerende of kalmerende werking van een aantal toepassingen. Je kan de leerlingen laten kennis maken met diverse contexten waarin wellnesstoepassingen worden gebruikt: hotels, wellnesscomplexen

Wenk: De leerlingen bekijken de verschillende toepassingen kritisch en kunnen de zinvolheid ervan evalueren. Je kan dit aanreiken in samenhang met informeren (LPD 9) en innovatieve toepassingen (LPD 35).

Extra: Je kan de leerlingen een concrete begeleiding van klanten in een wellnessaccommodatie laten uitwerken en toepassen met aandacht voor correcte informatie over apparatuur en producten, het welbevinden van de klant en het commerciële aspect.

LPD 14 De leerlingen maken gebruik van ICT- toepassingen bij

- **inplannen en organiseren van afspraken en verschillende taken;**
- **invoeren van gegevens in een klantenfiche;**
- **informeren en adviseren van klanten en collega's;**
- **afrekenen volgens afgesproken tarieven.**

Wenk: ICT-toepassingen worden gebruikt bij het opmaken van een huidanalyse, het aanvullen van het werkmodel en het behandelplan, het invoeren van gegevens en het maken van afspraken. Afhankelijk van de context kan ook de concrete organisatie van het salon, betalingen en opvolgen van de voorraad in een digitaal systeem zijn opgenomen.

Wenk: Je kan de leerlingen laten kennis maken met verschillende planningssystemen in

functie van de technische vaardigheden die in het salon worden uitgevoerd. Dat kan gebeuren in samenhang met organiseren (LPD 18).

Wenk: De leerlingen ontdekken hoe er tijdsefficiënt kan worden gecommuniceerd met de klant en hoe klantgegevens kunnen worden bewaard volgens de GDPR-richtlijnen (samenhang met professionele gedragscode LPD 3).

Wenk: De leerlingen maken op een professionele wijze gebruik van multimedia om het salon bekendheid te geven en de klant alle nuttige informatie te bezorgen. Dit leerplandoel kan je aanreiken in samenhang met doelstelling uit Nederlands. Ook het promoten van producten en diensten sluit hierbij aan (LPD 11).

Wenk: Je laat de leerlingen kennis maken met verschillende soorten kassasystemen en de wijze waarop de prijs van schoonheidsverzorgingen en producten is opgenomen. Het beheren van de voorraad en het uitvoeren van een inventaris vinden hier ook een plaats (LPD 34).

4.3 Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 15 De leerlingen lichten de opbouw en de werking van nagels en huid toe in functie van schoonheidsverzorging.

2de graad: Kenmerken en structuur van haar, huid en nagels; oorzaken, kenmerken en verzorging van huidveranderingen en verworven nagelaandoeningen (II-HaSc-a LPD 24)

Wenk: Om de huid- en nagelanalyse grondiger te kunnen uitvoeren wordt de kennis van opbouw en werking van de drie huidlagen verdiept. Dat gebeurt door inzicht te verwerven in huidveroudering, huidbescherming, huidpenetratie en specifieke huidtypes met het oog op effectiviteit van cosmetica, ontharing, gebruik van specifieke producten en apparaten, massage, huidverbetering, en cellulitebehandelingen. De opbouw van de huid wordt vanuit cosmetisch perspectief bekeken zodat begrippen als TEWL, hydrolipidenfilm en huidbarrière een plaats krijgen. Het leren inschatten van de fysiologische conditie van de huid (normaal, pathologisch, beschadigd) wordt verder verfijnd.

Wenk: De leerlingen krijgen inzicht in de wijze waarop cosmetische producten al dan niet in de huid dringen en de factoren die dat proces beïnvloeden zoals de eigenschappen van een product, wijze van aanbrengen, -duur en -frequentie en de biologische conditie van de huid.

Wenk: Je beschrijft het verouderingsproces in functie van verzorging en huidverouderingsverschijnselen en pigmentatieproces in functie van veilig zonnen en zongeïnduceerde huidaandoeningen.

Wenk: Je kan de leerlingen zich verder laten verdiepen in huidtypes zoals baby- en kinderhuid, de huid in de puberteit, de huid tijdens de zwangerschap, de huid in de menopauze, oudere huid ... Ze verwerven inzicht in het beharingspatroon van het lichaam en de verschillende factoren die de haargroei regelen.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met kritisch reflecteren (LPD 5) over producten, behandelingen en apparaten en zo nagaan of ze waarmaken wat ze pretenderen te doen. Ook de grenzen van de eigen bevoegdheid kunnen bij dat thema onderzocht worden (LPD 6+).

LPD 16 De leerlingen lichten oorzaken en kenmerken van veel voorkomende huid- en nagelaandoeningen toe in functie van cosmetische verzorging en mogelijke doorverwijzing.

2de graad: Oorzaken, kenmerken, verzorging van huidveranderingen en verworven nagelaandoeningen (II-HaSc-a LPD 24)

Wenk: De kenmerken van meest voorkomende aandoeningen van huid en nagels worden besproken. Dat gebeurt vooral in functie van een verzorging die wordt uitgevoerd. De leerlingen moeten in staat zijn om in te schatten of ze een bepaalde verzorging beter niet uitvoeren vanwege een aandoening en de klant doorverwijzen naar een huisarts, dermatoloog ...

Wenk: Je bespreekt de meest voorkomende huid-, nagel en haaraandoeningen waarmee de schoonheidsspecialist best rekening houdt in functie van mogelijkheden en beperkingen van een cosmetisch product, de indicaties- en contra-indicaties van een verzorging of behandeling en mogelijke doorverwijzing.

Wenk: Mogelijke huidaandoeningen die je kan toelichten zijn onder meer blaas- litteken- en korstvorming; erytheem, moedervlekken, comedonen en acne; afwijkingen in de verhoorning zoals eeltvorming; psoriasis; afwijkingen in de pigmentering zoals sproeten; spataderen; wijnvlek; verouderingsverschijnselen zoals ouderdomsvlekken, panniculose (cellulite) en rokershuid; dermatomycosen; koortsblaasjes, gordelroos en wratten; diabetes mellitus en xanthelasma; allergische reacties veroorzaakt door de zon of cosmetica zoals Berlocke dermatitis, fotodermatitis, netelroos en eczeem...

Wenk: Mogelijke nagelaandoeningen die aan bod komen zijn schimmelnagel, nagelontsteking, hoornnagel, psoriasisnagel, ingegroeide teennagel en losse nagel.

Wenk: Mogelijke haar- en hoofdhuidaandoeningen die je aan bod kan laten komen zijn diverse vormen van haaruitval (alopecia), hypertrichose en hirsutisme.

Wenk: Je brengt die inhoud steeds aan in relatie met verzorgingen die de leerlingen moeten kunnen uitvoeren. Vanuit het inschatten van een huidconditie, het reinigen van een hand, voet of arm kan je systematisch komen tot observaties van huid- en nagelaandoeningen. Als de behandelingswijze door de schoonheidsspecialist wordt uitgevoerd kan je die meteen in de vaardigheden en het behandelplan opnemen. Het kan zinvol zijn om leerlingen van bepaalde aandoeningen die los staan van een cosmetische verzorging toch de kenmerken bij te brengen. Dat is o.m. het geval bij psoriasis, eczeem ...

Wenk: Je brengt ook nevenwerkingen veroorzaakt door contact met cosmetica aan. Denk aan huidreacties, irritatiereacties, irritatiedermatitis, contactallergie, zonlicht-geïndiceerde (fototoxische en fotoallergische reacties) reacties ...

Extra: Als de behandeling van de aandoening na doorverwijzing door een andere zorgverstrekker moet gebeuren, kan je de leerlingen enkele algemene aspecten

over die behandeling laten ontdekken.

LPD 17 De leerlingen lichten de anatomie en fysiologie van het lichaam toe in functie van de taken van de schoonheidsspecialist.

Duiding: De leerlingen lichten de anatomie en de fysiologie toe in functie van de technische vaardigheden die ze moeten uitvoeren. Vertrekkend vanuit de schoonheidsverzorgingen die worden aangeboden, zal bij elk lichaamssysteem worden nagegaan welke kennis noodzakelijk is om de technische handeling correct te stellen. Vanuit preventiestandpunt zullen de leerlingen nagaan welke aandachtspunten er anatomisch en fysiologisch zijn die hen eventueel beletten de verzorging uit te voeren waardoor zij de klant zullen doorverwijzen.

Wenk: Je kan binnen de systemen prioriteit geven aan de lichaamsdelen die nog niet in de schoonheidsverzorging van de tweede graad aan bod kwamen: beenderen en spieren van de romp en de onderste extremiteiten.

Wenk: Bij elke schoonheidsverzorging ga je na welke anatomische en fysiologische kennis noodzakelijk is om de verzorging in veilige omstandigheden uit te voeren. Denk hierbij o.m. aan de werking van bindweefsel en de bindweefselvezels in functie van de huidconditie, bloedsomloop, lymfevatstelsel en zenuwstelsel in functie van massage en relaxatietechnieken, hormonen die impact hebben op conditie van de huid en haar- en nagelgroei ...

LPD 18 De leerlingen werken methodisch met inbegrip van de opmaak van een huid- en nagelanalyse en de opvolging van de klant via het behandelplan.

2de graad: Werkmodel en behandelplan (II-HaSc-a LPD 6)

Wenk: Bij nieuw aangeleerde vaardigheden wordt het belang van de verschillende onderdelen van methodisch handelen onderstreept: voorbereiden, plannen, uitvoeren en evalueren. Zowel bij eenvoudige als complexe vaardigheden blijven deze stappen een voorwaarde voor kwaliteitsvol werken. Doorheen de derde nemen leerlingen de organisatie van verschillende werkplekken op zich. Het is niet de bedoeling dat ze het volledige salon kunnen organiseren.

Wenk: De leerlingen gebruiken diverse werkmodellen en het behandelplan bij het methodisch handelen. Bij aanvang kan dat werkmodel worden aangereikt. Na verloop van tijd kiezen de leerlingen zelf een model. Het is de bedoeling dat leerlingen aan het eind van de graad de veelvoorkomende vaardigheden zonder werkmodel kunnen uitvoeren. Je kan ze echter ook het belang bijbrengen van bij vaardigheden, die ze tijdens hun loopbaan nieuw zullen verwerven, opnieuw gebruik te maken van werkmodellen om die vlot onder de knie te krijgen.

Wenk: Je kan leerlingen laten gebruik maken van bestaande werkmodellen. Ze kunnen die ook leren opstellen waarbij ze gebruik maken van of verder bouwen op bestaande modellen. Je bouwt tijdens het verloop van de graad aan een steeds vorderende graad van autonomie die afhankelijk is van de moeilijkheidsgraad van de vaardigheden die je op het oog hebt. Je kan leerlingen de verschillende werkmodellen die ze gebruiken, samen met de producten en de persoonlijke informatie, laten registreren in een digitaal systeem.

Wenk: Je kan de leerlingen een behandelplan laten opstellen waarin ze bepalen welk(e)

werkmodel(len) zullen worden gebruikt. Je kan zorgen voor een objectieve invulling van wat efficiënt, kwaliteitsvol en klantgericht is zodat de leerlingen criteria hebben om het plan correct op te stellen.

Wenk: Ook bij de nieuwe vaardigheden kan je een uiteenlopende waaier aan werkmodellen aanreiken zodat de leerlingen niet alleen de vele mogelijkheden leren kennen maar ook gaan nadenken over wat hen het best ligt. Bovendien is het ook correcter om eerst de voorschriften van de producent van een nieuw product door te nemen dan ervan uit te gaan dat men de werkwijze wel kent omdat gelijkaardige producten ook al aan bod zijn gekomen.

Wenk: Het groeien naar autonomie in het opstellen van een behandelplan is een geleidelijk proces doorheen de derde graad waarbij de moeilijkheidsgraad wordt opgedreven door steeds meer en complexere situaties aan te reiken of in casuïstiek te verwerken.

Wenk: Je kan de leerlingen aanleren hoe ze verschillende klanten (met verschillende technische handelingen) kunnen inplannen en bedienen en dat binnen een specifieke tijdspanne die gedurende de opleiding kan evolueren. Door de moeilijkheidsgraad van de technische vaardigheden uit te breiden maar ook het type klanten met aandacht voor diversiteit te variëren daag je de leerlingen uit om steeds efficiënter te gaan werken. Benader dat als een proces zodat de leerlingen steeds meer vertrouwd geraken met die werkwijze.

Wenk: Het groeiproces van de leerlingen kan in dit leerplandoel sterk worden geprikkeld door steeds meer elementen toe te voegen. Denk ook aan het voorbereiden en schoonmaken van de werkposten, het opvolgen van de werkposten, het samen werken met teamleden, de effecten op de uitstraling van het salon ... Door systematisch ingrediënten van allerlei aard toe te voegen, worden de leerlingen in hun organisatorische kwaliteiten uitgedaagd. Het organiseren van enkele werkposten kan ook betekenen dat de leerlingen tussendoor aandacht besteden aan het presenteren van producten in de ontvangst- en verkoopruimte van het salon, eventueel ook in de etalage.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met professioneel samenwerken (LPD 30), het economische luik (LPD 31) en met de leerlingen nagaan wat die werkwijze zou kunnen betekenen voor de rendabiliteit van de zaak.

LPD 19 De leerlingen reinigen de huid en de nagels en bereiden ze voor op de verzorging rekening houdend met reinigings- en ontsmettingsregels.

2de graad: Reinigen en verzorgen huid van gelaat, hand en onderarm; knippen, vijlen, reinigen, lakken vingernagels (II-HaSc-a LPD 26)

Wenk: De leerlingen zullen de basisvaardigheden (oppervlaktereiniging) toepassen en uitbreiden (dieptereiniging) in functie van de bijkomende vaardigheden zoals bij voet- en lichaamsverzorging. Ook de diversiteit aan huidtypes zorgt ervoor dat de leerlingen zich moeten aanpassen aan nieuwe omstandigheden.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met verschillende huid- en nagelaandoeningen (LPD 16) zodat de leerlingen hun werkwijze moeten bijsturen en/of moeten doorverwijzen.

LPD 20 De leerlingen voeren verzorgingen van gelaat, hals, decolleté en schouders uit.

2de graad: Uitvoeren huidanalyse; reinigen en verzorgen van gelaat en decolleté; comedonen verwijderen; mechanische (scrub) en enzymatische peeling (II-HaSc-a LPD 28)

Wenk: De gelaatsverzorging die de leerlingen in de tweede graad hebben geleerd, wordt toegepast in andere en minder gekende contexten. Je kan kiezen voor andere klanten of simulanten met andere huidtypes of -conditie zoals de behandeling van een donkere huid. Ook leeftijd, geslacht en huidskleur wordt gevarieerd om de ervaring te verbreden en te verdiepen.

Wenk: Je kan de leerlingen een acnebehandeling leren uitvoeren en meegeven hoe ze milia verwijderen. Ze maken kennis met een diversiteit aan verzorgingsproducten, gelaatsmaskers en –pakkingen (thalasso - en aromatherapie voor het gelaat).

Wenk: Dit leerplandoel kan je aanreiken in samenhang met wensen en behoeften van de klant (LPD 2).

LPD 21 De leerlingen verlengen wimpers, plaatsen valse wimpers en kleuren wimpers en wenkbrauwen.

2de graad: Wenkbrauwen epileren met pincet; harsen van haren in het gelaat (II-HaSc-a LPD 28)

Wenk: De leerlingen brengen wenkbrauwen in vorm (lamineren) en kleuren wimpers en wenkbrauwen. Ze verlengen wimpers en plaatsen kunstwimpers. Ook een wimperlifting (lash lift) komt aan bod.

Wenk: Dit leerplandoel kan je aanreiken in samenhang met gelaatsverzorging (LPD 20), ontharen (LPD 28) en make-up (LPD 22).

Extra: Je kan de leerlingen bijbrengen hoe ze wimperextensions kunnen aanbrengen.

LPD 22 De leerlingen brengen een tijdelijke make-up aan met inbegrip van camouflagebehandelingen.

2de graad: Dagmake-up (huid, lippen en ogen); morfologische aspecten; kleureigenschappen (II-HaSc-a LPD 30)

Duiding: Bij tijdelijke make-up wordt het onderscheid met semipermanente en permanente make-up besproken.

Wenk: Bij de keuze voor een make-uprealisatie of -ontwerp komen de verschillende soorten make-uplooks en de gebruikte producten en materialen (LPD 8) aan bod. De techniek van het maquilleren wordt verfijnd met extra aandacht voor het aanbrengen van (kleur)correcties, het uitvoeren van een make-up voor verschillende gelegenheden zoals een bruidsmake-up, foto- en tv-make-up, feestmake-up zoals galamake-up, catwalkmake-up, theatermake-up... De leerlingen werken op diverse huidsoorten met specifieke aandachtspunten in functie van een donkere huidmake-up, rijpe huidmake-up, mannenmake-up, brilmake-up, ...

Wenk: De leerlingen gaan uit van de verwachtingen van de klant en besteden aandacht aan diens beleving (LPD 2). Bij het geven van make-up advies houden de leerlingen rekening met de invloeden en eigenschappen van kleuren en

morfologische aspecten. Je kan dit leerplandoel aanbieden in samenhang met advies geven (LPD 10).

Wenk: Je kan de leerlingen de rol van belichting en het belang ervan laten illustreren. Dat is vooral het geval bij TV-, foto-, theater- of catwalkmake-up maar ook bij feestmake-up die feller mag zijn.

Extra: Je kan de leerlingen laten kennis maken met fantasymake-up en semipermanente make-up. Ook een initiatie kindergrime en artistieke make-up van gelaat en lichaam behoren tot de mogelijkheden.

LPD 23 De leerlingen voeren een handverzorging uit.

2de graad: Reinigen en verzorgen huid van hand en onderarm; knippen, vijlen, reinigen en lakken van vingernagels (II-HaSc-a LPD 26)

Wenk: Leerlingen verfijnen de techniek (knippen, vijlen, vormgeven, verzorgen, polijsten) in functie van de context waarbij ze handen verzorgen met een andere huidconditie en kennis maken met de grote diversiteit aan producten om de huid te reinigen en te verzorgen.

Wenk: De leerlingen verzorgen de huid van hand en onderarm (masker en peeling) en vullen die vaardigheden aan met extra diensten en behandelingen om de huid te verzorgen zoals scrubs, spamanicure, specifieke massages, paraffinepakking ... Ook hete olie manicure, aromatherapie en hote-stone massage kunnen een plaats krijgen.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met huid- en nagelanalyse (LPD 15), huid- en nagelaandoeningen (LPD 16) en massage (LPD 27).

LPD 24 De leerlingen lakken nagels en plaatsen, modelleren en herstellen kunstnagels.

2de graad: Reinigen en verzorgen huid van hand en onderarm; knippen, vijlen, reinigen en lakken van vingernagels (II-HaSc-a LPD 26)

Wenk: De leerlingen lakken (traditionele nagellak en gellak) de natuurlijke nagels aangevuld met het realiseren van diverse nagelvormen. Het uitvoeren van kunstnagelbehandelingen en diverse vormen van nailart komen eveneens aan bod.

Wenk: Je kan de leerlingen nagels leren herstellen en natuurlijke nagels laten verlengen.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met huid- en nagelanalyse (LPD 15) en huid- en nagelaandoeningen (LPD 16).

LPD 25 De leerlingen voeren een verzorging uit van de gezonde voet:

- **de nagels knippen, vijlen en reinigen;**
- **de huid van voet en onderbeen reinigen en verzorgen;**
- **eelt, eeltpitten, eeltkloven en likdoorns verwijderen;**
- **gemaakte wondjes verzorgen;**
- **beschermende en drukontlastende verbanden en hulpmiddelen plaatsen.**

Wenk: De gezonde voet wordt met behulp van diverse peelings, scrubs, maskers en

pakkingen verzorgd. Leerlingen ontdekken de grens met voetaandoeningen waarvoor een doorverwijzing noodzakelijk is. Daarbij wordt rekening gehouden met de actuele wetgeving en gevolgen inzake verzekering.

Wenk: Je verduidelijkt wat een gezonde voet inhoudt en zorgt dat de leerlingen weten omwille van welke aandoeningen ze geen voetverzorging mogen uitvoeren. Ook voet- en teenmisvormingen zoals platvoet, holvoet, hamertenen, hallux valgus en hallux rigidus kan je in functie van correcte doorverwijzing op die manier aanbrengen.

Wenk: Je kan dit leerplandoel met een concrete leerlijn opbouwen door te variëren in conditie van de huid en nagels, leeftijd en geslacht.

Wenk: Je kan dit doel aanreiken in samenhang met een professionele opstelling (LPD 3+). Daartoe is het noodzakelijk verschillende huid- en nagelaandoeningen te kunnen onderscheiden (LPD 16). Je maakt ook samenhang met de anatomie en fysiologie van de voet en het onderbeen (LPD 17), de werking van producten en apparaten (LPD 8) en massage van voet en onderbeen (LPD 27).

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met huid- en nagelanalyse (LPD 15) en huid- en nagelaandoeningen (LPD 16).

LPD 26 De leerlingen voeren een lichaamsverzorging uit.

Wenk: De leerlingen voeren specifieke verzorgingen op het lichaam uit: lichaamspeelings, -maskers en -pakkingen. Dat gebeurt in combinatie met aromatherapie (etherische olie), thalassotheapie (zee, algen) en spabehandelingen (water).

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met huid- en nagelanalyse (LPD 15) en huid- en nagelaandoeningen (LPD 16).

Wenk: Dit leerplandoel wordt aangereikt in samenhang met kennis en toepassing van producten en apparaten (LPD 8). Je kan ook de samenhang met lichaamsmassage via die weg realiseren (LPD 27).

LPD 27 De leerlingen voeren drainerende, relaxerende, verstevigende of stimulerende massages uit op het gelaat, de handen, de voeten en het lichaam.

2de graad: Basisbewegingen voor een massage van handen en gelaat; effecten en contra-indicaties van massage (II-HaSc-a LPD 27, LPD 29+)

Wenk: Het doel, de indicatie en de contra-indicatie van de verschillende soorten massages worden beschreven. Er is aandacht voor de correcte werkwijze en het ontdekken van het effect van verschillende handgrepen op het welbevinden van de klant.

Wenk: Je kan dit leerplandoel met een concrete leerlijn opbouwen door te variëren in conditie van de huid, leeftijd en geslacht.

Wenk: Je brengt leerlingen een kritische houding bij m.b.t. de functie en de effecten van een massage: is een stimulerende of activerende massage gericht op huiddoorbloeding, huidverwarming of de volledige bloedsomloop? Welke stoffen worden afgevoerd bij een drainerende massage? Welke massages worden door andere disciplines uitgevoerd en waarom is dat? Denk o.m. aan lymfedrainage.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met huid- en nagelanalyse (LPD 15) en huid- en nagelaandoeningen (LPD 16).

Extra: Je kan de leerlingen laten kennis maken met voetreflexologie en alternatieve massagevormen.

LPD 28 De leerlingen voeren gelaats- en lichaamsontharingen uit met inbegrip van voor- en nabehandeling.

2de graad: Wenkbrauwen epileren met pincet; harsen van haren in het gelaat (II-HaSc-a LPD 28)

Wenk: De verschillende technieken om gelaat en lichaam tijdelijk te ontharen worden aangeboden. Leerlingen houden rekening met (contra-)indicaties, mogelijkheden en beperkingen. Er worden in functie van de gelaatsvorm correcties uitgevoerd en ingespeeld in op de psychologische impact van ongewenste haargroei. Het welbevinden van de klant blijft voorop staan.

Wenk: Je laat de leerlingen aandacht besteden aan de vorm, de dikte en de lengte van de wenkbrauw zodat die passend is bij de gelaatsvorm. Ze maken gebruik van diverse producten en methoden zoals epileren met pincet, harsontharing met en zonder strip, suikerontharing, threading ...

Wenk: Je kan de leerlingen laten kennis maken met cosmetisch storende aandoeningen waarvoor ontharing noodzakelijk is in functie van advies over cosmetische verzorging (LPD 10) of doorverwijzing voor behandeling (LPD 6+). Dit leerplandoel wordt aangereikt in samenhang met huid- en nagelanalyse (LPD 15), huid- en nagelaandoeningen (LPD 16), veiligheid (LPD 32) en hygiëne (LPD 33).

Extra: Je kan de leerlingen laten kennis maken met permanente ontharing via elektrolyse en met behulp van licht (IPL). Ze ontwikkelen een kritisch reflex voor de effectiviteit van de materialen en toestellen.

LPD 29 De leerlingen maken apparaten, hulpstukken, materiaal en werkplek schoon volgens de schoonmaak- en ontsmettingsprocedures.

Wenk: Er is aandacht voor het onderhoud en het schoonmaken van nieuwe apparaten en materialen. De technische fiches die horen bij die apparaten worden gebruikt om ze correct te hanteren en onderhouden.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken met de verschillende technische handelingen, methodisch handelen (LPD 18), duurzaamheid (LPD 31) en hygiëne (LPD 33).

4.4 Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 30 De leerlingen werken in team rekening houdend met procedures, communicatiekanalen, organisatiecultuur en een professionele overdracht van informatie.

2de graad: Verloop van een groepsproces; (sociale) rollen; efficiënte en eerlijke taakverdeling; sociale en communicatieve vaardigheden (II-HaSc-a LPD 2)

Wenk: De leerlingen kunnen werken in een team maar doen dat op een manier waaruit blijkt dat ze steeds autonomer aan de slag kunnen. Er komen uiteenlopende contexten aan bod waarin leerlingen tonen dat ze in team kunnen functioneren. Door diverse contexten aan te bieden komen leerlingen in contact met verschillende procedures die binnen een salon of andere werkcontext bestaan.

Wenk: Je kan leerlingen verschillende casussen aanbieden die moeten worden uitgevoerd en waarbij ze komen tot een taakverdeling. Daarbij houden ze zelf rekening met elkaars mogelijkheden. Je kan bij het vorderen van de graad de casuïstiek complexer maken waardoor de onderlinge afstemming meer van de betrokken leerlingen vraagt om alles efficiënt te laten verlopen.

Wenk: Je kan leerlingen toelichten wat een organisatiecultuur is en hoe je die kan vaststellen. Ze gaan na welke kenmerken verschillende organisatieculturen hebben en kunnen kritisch nagaan of die werkwijze hen ligt (samenhang met reflecteren LPD 5).

LPD 31 De leerlingen handelen economisch en duurzaam bij de keuze en het gebruik van producten, materialen en apparaten.

2de graad: Sorteerregels in een kap- of schoonheidssalon; verontreinigende gevolgen van producten; duurzaamheidslabels (II-HaSc-a LPD 10)

Wenk: Er is notie van de kostprijs van technische vaardigheden, apparatuur en producten. Ook de winstmarge en de impact van de personeelskost komen aan bod.

Milieubewustzijn en duurzaamheid krijgen een plaats in het onderhouden van materiaal en apparaten met het oog op een langere levensduur. Ook bij het aanschaffen van producten wordt het belang van een duurzaamheidstest onderstreept. Dat houdt ook in dat het energieverbruik om het product of het toestel systematisch te gebruiken, wordt bestudeerd. Op die manier komt o.m. het water- en energieverbruik aan bod.

Wenk: Je kan de leerlingen aandacht leren hebben voor de kostprijs van de handelingen die men stelt en de producten die men gebruikt. Denk aan het tempo waarin bepaalde technische vaardigheden worden aangeboden zonder in te boeten aan kwaliteit, het (sluip)verbruik van apparaten, het onderhoud van apparaten met het oog op het verlengen van de levensduur.

Wenk: Je kan de leerlingen via dit leerplandoel wijzen op de (ogenschijnlijke) tegenstrijdigheid die er kan ontstaan: duurzaamheid vraagt soms grotere investeringen die dan weer een verschil kunnen opleveren in rendabiliteit op langere termijn.

Wenk: Via dit leerplandoel kan je het economische luik losmaken van uitsluitend financiële berekeningen. Ecologie kan ook een onderscheiden element van concurrentie vormen waarmee het salon een specifiek publiek kan aantrekken. Je kan dit leerplandoel aanbieden in samenhang met promoten en verkopen (LPD 11).

Wenk: Je kan afstappen van losse aanbevelingen om duurzaamheid in de

schoonheidsverzorging in te vullen. De leerlingen nemen een houding aan waarbij ze bij elke stap de duurzame optie overwegen. Die houding kan vertrekken vanuit duurzaam ondernemerschap en hoeft dus niet uitsluitend met schoonheidsspecialistes te maken hebben.

Extra: Duurzaamheid heeft een sterke ecologische inslag maar kan ook gelden voor de klantenrelaties die de leerlingen aangaan. Je kan met de leerlingen nagaan hoe je ervoor zorgt dat de klant ook terugkomt naar het salon. Ze onderzoeken welke aspecten belangrijk kunnen zijn zoals vertrouwen, betrokkenheid, keuzevrijheid, rechtvaardigheid, persoonlijke benadering ... De leerlingen kunnen nagaan welke houding ze aannemen of welke gespreksonderwerpen ze (niet) aansnijden om een persoonlijke benadering te geven die de klant een vertrouwd gevoel geeft. Dat kan gebeuren in combinatie met felicitaties bij en verjaardag, een klantenkaart, staaltjes en/of attenties. Ook al is dat gericht op de rendabiliteit van het salon, de duurzame uitbouw van een klantencontact kan ook een sterke persoonlijke voldoening bieden.

LPD 32 De leerlingen handelen veilig en ergonomisch ter preventie van arbeidsongevallen en beroepsziekten.

2de graad: Richtlijnen en procedures m.b.t. persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen, producten en apparaten; veiligheidssymbolen; ergonomische principes; effecten van ergonomisch werken (II-HaSc-a LPD 8, 9)

Wenk: De veiligheids- en ergonomische principes die de leerlingen tijdens de tweede graad o.m. via de risktrainer hebben leren kennen, zullen ze nu ook toepassen op de nieuwe technische vaardigheden die worden aangeleerd. Gezien die complexer zijn en vaak risicovollere handelingen vragen, wordt het belang van preventie en risicobeheersing alleen maar groter. Daarbij krijgen in de sector veel voorkomende arbeidsongevallen en beroepsziekten, zoals contacteczeem, een plaats. De leerlingen nemen een houding aan waarbij ergonomie een onderdeel van elk handelen uitmaakt. Het gaat dan niet alleen over het beschikbaar zijn van de nodige materialen maar ook over het correct gebruik ervan. De leerlingen herkennen gevaarlijke stoffen die op de werkvloer worden gebruikt en bergen die op volgens de voorziene procedure. De elektrische apparaten worden gebruikt zoals de voorschriften aanbevelen (samenhang LPD 8).

Wenk: De leerlingen nemen een verantwoordelijke veiligheidshouding aan voor zichzelf, collega's en klanten. Hij is niet verantwoordelijk voor het gedrag van anderen maar kan anderen wel wijzen op een gevaarlijke opstelling.

Wenk: De leerlingen maken kennis met de meest voorkomende arbeidsongevallen en beroepsziekten in de sector. Ook hierbij zal je de leerlingen in contact brengen met preventieve en beschermende maatregelen. Je kan de leerlingen het luik rond psychosociaal welzijn op het werk, inclusief wettelijke bepalingen (rechten en plichten) bijbrengen.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met de technische vaardigheden die de leerlingen zal verwerven en met EHBO.

Wenk: De leerlingen kunnen worden betrokken bij de ergonomische keuzes die de school of een werkplek zowel naar organisatie, inrichting als inzake materiaalkeuze maakt. Je kan ook wijzen op de motivatie voor de pragmatische keuzes die

moeten worden gemaakt (samenhang met economische aspecten, LPD 31). De leerlingen zullen echter nooit de impact van de gemaakte keuzes op het welbevinden van de klant en het eigen comfort uit het oog verliezen.

Wenk: In de derde graad kan je naar een houding streven waarbij veiligheid en ergonomie een onderdeel van elk handelen is. Het gaat dan niet alleen over het beschikbaar zijn van de nodige materialen maar ook over het correct gebruik ervan.

LPD 33 De leerlingen handelen hygiënisch in functie van de gezondheid en het welbevinden van de klant.

2de graad: Richtlijnen en procedures m.b.t. persoonlijke en algemene hygiëne; reflecteren over persoonlijk voorkomen (II-HaSc-a LPD 7)

Wenk: De leerlingen passen de basisprincipes rond hygiënisch handelen toe bij de nieuwe handelingen die ze in de derde graad zullen stellen of in de nieuwe contexten die aan bod komen. De leerlingen dragen verantwoordelijkheid voor zichzelf, collega's en klanten.

Wenk: Je kan leerlingen confronteren met de gevolgen voor hygiëne bij materiaal dat gevallen is maar ook hoe we omgaan met materialen die van klant op klant worden gebruikt.

LPD 34 De leerlingen volgen de voorraad op met inbegrip van

- **producten inventariseren;**
- **de bestelling doorgeven aan de verantwoordelijke;**
- **de levering controleren en opvolgen.**

Wenk: Je kan de leerlingen laten kennis maken met wat voorraad inhoudt en hoe die wordt geïnventariseerd. De leerlingen worden zich bewust van de kostprijs en de waarde die een voorraad binnen het salon vertegenwoordigd. Dat kan zowel in contact met het werkveld als bij de voorraad die de school heeft.

Wenk: Je kan de leerlingen laten ontdekken welke criteria er zijn om het correcte tijdstip van bestellen in te schatten maar ook rekening leren houden met promoties die al dan niet aangeboden kunnen worden aan klanten.

Wenk: De leerlingen kunnen de werkwijze van bestellingen leren kennen en na overleg met de verantwoordelijk die ook zelf leren plaatsen en administratief verwerken bij ontvangst van de levering.

Wenk: Leerlingen kunnen dit leerplandoel in een gesimuleerde omgeving en in samenhang met vakspecifieke ICT (LPD 14) realiseren. Eventueel kan men nagaan in welke mate ze in andere vormen van werkpleklernen dit doel kunnen oefenen.

4.5 Opvolgen van trends en evoluties in de schoonheidsverzorging

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 35 De leerlingen reflecteren over sectorspecifieke trends en innovatieve toepassingen.

2de graad: Opzoeken van trends en evoluties in haar- en lichaamsverzorging; stijl, vorm en kleur; cyclische evolutie; schoonheidsideaal; culturele verschillen; sociaaleconomische oorzaken (II-HaSc-a LPD 15, 16+)

Duiding: De bronnen waarin innovatieve toepassingen geregeld worden vermeld, komen aan bod. Dat hoeft niet uitsluitend over schoonheidsverzorging te gaan. Indien er samenhang bestaat kunnen ook andere (mode)verschijnselen m.b.t. lichaamsverzorging een plaats krijgen. Er kunnen criteria aan bod komen die moeten helpen om een beter zicht te krijgen op de meerwaarde van de innovatie zoals duurzaamheid, functionaliteit, investering, prijs-kwaliteit verhouding ... Niet elke trend wordt zomaar gekopieerd. De evaluatie ervan is kritisch wat het innovatieve luik betreft. Het zoeken naar bronnen omvat ook het vinden van objectiverende informatie over wat als nieuw wordt voorgesteld.

Wenk: Je kan dit doel aanreiken in samenhang met kritisch reflecteren (LPD 5). De leerlingen worden geprikkeld om zelf ook nieuwe bronnen aan te reiken of innovaties met elkaar uit te wisselen. Ze onderzoeken kritisch innovaties die worden gepromoot via diverse kanalen. Dat kan door hen bijkomende informatie te laten opzoeken over het concrete thema alsook tot uitwisseling te komen a.d.h.v. kritische vraagstelling aan elkaar. Ze bestuderen de effectiviteit, rendabiliteit en meerwaarde van producten, verzorgingen, apparaten, trends en innovaties.

Extra: Daar waar het inhoudelijk en financieel kan, illustreer je ook dat de school open staat voor nieuwe innovaties en die probeert te implementeren in het leerproces van leerlingen. Leerlingen kunnen dan ook komen tot het toepassen van de trends en innovaties.

LPD 36 De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem of een uitdaging in de context van schoonheidsverzorging door wetenschappen, technologie of wiskunde geïntegreerd aan te wenden.

2de graad: II-HaSc-a LPD 31

Wenk: Dit leerplandoel kan je op een projectmatige manier realiseren. Het kan gaan om een probleem of uitdaging die kleinschalig is en aansluit bij de leefwereld van de leerlingen.

Wenk: Het is aangewezen om te vertrekken van een specifieke situatie. Leerlingen zetten kennis en vaardigheden in door creatief denken: ze bedenken mogelijke oplossingen, wegen ze tegenover elkaar af en maken keuzes. Stappenplannen kunnen dat proces ondersteunen. Een probleemoplossend proces verloopt systematisch, maar kan je niet voorstellen als een vast ritueel of recept.

Wenk: Je kan een informatierijke omgeving voorzien waarin leerlingen vlot inspiratie kunnen verzamelen. Het is waardevol om ook tussentijdse resultaten te bespreken. Leerlingen kunnen ook feedback aan elkaar geven.

Wenk: Goed gekozen problemen of uitdagingen kunnen spontaan aanleiding geven tot integratie van meerdere domeinen of disciplines. Voorbeelden van problemen en uitdagingen waarvoor een relatief eenvoudige (model)oplossing kan worden ontwikkeld:

- De optische werking van anti-agingproducten;

- Introductie van nano-cosmetica.

Wenk: Je kan aandacht besteden aan keuzes die leerlingen maakten bij het ontwerpen van een oplossing. Leerlingen kunnen die beargumenteren en hun denkproces illustreren: door foto's te nemen van deeloplossingen; documentatie te verzamelen; tekeningen, schema's, eenvoudige berekeningen te maken; een proefmodel samen te stellen ...

Wenk: De leerlingen ontwerpen een oplossing, maar hoeven die oplossing niet effectief te realiseren. De oplossing kan verschillende vormen aannemen en moet worden getest of geëvalueerd: een nieuwe of aangepaste werkwijze, een interventie, een technisch systeem (product, apparaat ...).

5 Lexicon

Het lexicon bevat een verduidelijking bij de begrippen die in het leerplan worden gebruikt. Die verduidelijking gebeurt enkel ten behoeve van de leraar.

Cosmetisch, esthetisch, (para)medisch

Cosmetisch is het verhogen of behouden van de schoonheid van het lichaam terwijl esthetisch ruimer is: het waarnemen, beoordelen en waarderen van wat mooi is. Paramedische zorg bestaat uit handelingen die verband houden met de diagnose of behandeling van een patiënt (fysiotherapie, oefentherapie, logopedie, ergotherapie en diëtetiek).

Persoonlijke stijl

De persoonlijke stijl van de klant wordt omschreven door enkele karaktertrekken die zichtbaar zijn of door de klant zo worden aangehaald. Dat kan gaan om een brede waaier van typering: sportief, extravert, introvert, klassiek, nonchalant ...

6 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school minimaal de hierna beschreven infrastructuur en materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu. Specifieke benodigde infrastructuur of uitrusting hoeft niet noodzakelijk beschikbaar te zijn op de school. Beschikbaarheid op de werkplek of een andere externe locatie kan volstaan. We adviseren de school om de grootte van de klasgroep en de beschikbare infrastructuur en uitrusting op elkaar af te stemmen.

Voor het leerplan schoonheidsverzorging lijkt het aangewezen om lokalen te voorzien die het salon didactisch benaderen. Verder verdient het de voorkeur om lokalen vooral multifunctioneel (door eventueel compartimenten in lokalen aan te brengen) te benaderen. Dat moet het mogelijk maken om te vertrekken vanuit de competenties die leerlingen moeten verwerven en die gedifferentieerd kunnen worden aangeboden.

6.1 Infrastructuur

Een leslokaal

- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is om communicatieve werkvormen te organiseren;
- met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid.

Toegang tot (mobile) devices voor leerlingen.

Voor lessen waarin specifieke vaktechnische vaardigheden worden aangeboden, is een didactisch salon noodzakelijk met daarin:

- bergruimte voor materiaal en producten om aan wettelijke vereisten te voldoen
- een digitaal afspraken- en klantensysteem
- nutsvoorzieningen:
 - koud en warm water;
 - voldoende neutrale verlichting;
 - voldoende stopcontacten voor aansluiting apparaat;
- wasmachine en droogkast;
- loupelampen met verlichting;
- waterdampapparaten voor het verweken en verwarmen van de huid;
- harsapparaten voor het ontharen van gelaatsbehaaring;
- ergonomisch verstelbare behandelzetels voor de vaardigheden van gelaatsverzorging;
- make-upruimte met
 - ergonomisch verstelbare make-upstoelen;
 - spiegels op werkhoogte;
 - werktafel voor alle make-upbenodigdheden;
- manicuretafels voor handverzorging;
- werkstoeltjes op wieltjes (per werkende leerling);
- ontkleedruimte/scherm;
- verrijdbare werktafel;
- volledig of deels afsluitbare cabines (privacy).

6.2 Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen

- Algemeen materiaal:
 - EHBO materiaal (inclusief oogdouche in de nabijheid van het lokaal);
 - afvalboxen (mogen ook buiten de klas op aanvaardbare afstand).
- Materiaal voor schoonheidsverzorging:
 - sterilisator en ontsmettingsapparaten;
 - apparaten met toebehoren voor gelaats-, lichaams-, hand- en voetverzorging zoals het freesapparaat;
 - paraffinebad;
 - voldoende linnengoed: laken, handdoeken, dekens;
 - beschermingsmateriaal;
 - oefenbustes;

- producten voor handverzorging, voetverzorging, lichaamsverzorging, gelaatsverzorging en make-up;
- fijne wegwerphandschoenen met lange manchet voor de uitvoering van bepaalde vaardigheden;
- materialen voor make-up zoals: kwasten en penselen, beschermingsmateriaal, kwastreinigers, handdoeken, pincet, poederdonsen, spatels, puntslijpers, sponsjes, tissues, wattenschijfjes, wimperkammen, wattenstaafjes, wimperkrultangen;
- materialen voor een cosmetische hand- en voetverzorging zoals: diverse vijlen, polijstkussentje, bokkenpootje, vellentang, nagelkniptang, handbadje;
- producten voor het lakken van de nagels.

- Driedimensionale modellen in functie van anatomie en fysiologie.

Het aanwezige materiaal is voldoende voor de grootte van de klasgroep.

6.3 Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken

Om de leerplandoelen te realiseren beschikt elke leerling minimaal over bovenstaand materiaal. De school bespreekt in de schoolraad wie (de school of de leerling) voor dat materiaal zorgt. De school houdt daarbij uitdrukkelijk rekening met gelijke kansen voor alle leerlingen.

7 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en een toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in leerplandoelen en (specifieke) minimumdoelen van verschillende graden.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	
Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Betekenis geven aan	Interpreteren	
Een (...) cyclus doorlopen	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...) proces doorlopen	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Evalueren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...

Illustreren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
In dialoog gaan over	In interactie gaan over	
In interactie gaan over	In dialoog gaan over	
Interpreteren	Betekenis geven aan	
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	
Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	
Kwantificeren		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
Onderzoeken	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Onderzoek voeren	Onderzoeken	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	
Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

8 Concordantie

8.1 Concordantietabel

De concordantietabel geeft duidelijk aan welke leerplandoelen de minimumdoelen (MD) of de doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties (BK) realiseren.

Leerplandoel	Minimumdoelen of doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties
1	BK 05; BK 06; BK q
2	BK 06
3	BK 02
4	BK 02
5	BK 02
6	-

7	BK m
8	BK 7; BK h; BK i; BK g
9	BK 8; BK q
10	BK 08; BK 10; BK o; BK q
11	BK 10; BK o; BK q
12	BK 23
13	BK 24; BK n
14	BK r
15	BK e
16	BK e
17	BK f
18	BK 2; BK j; BK k
19	BK 9; BK b; BK l; BK m
20	BK 14; BK b; BK m
21	BK 15; BK b; BK m
22	BK 16; BK b; BK m
23	BK 17; BK b; BK m
24	BK 18; BK b; BK m
25	BK 19; BK b; BK m
26	BK 20; BK b; BK m
27	BK 21; BK b; BK m
28	BK 22; BK b; BK m
29	BK 12; BK c
30	BK 1
31	BK 3
32	BK 4; BK a

33	BK 4; BK a
34	BK 13
35	BK d
36	MD 06.12

8.2 Minimumdoelen basisvorming

06.12 De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem door wetenschappen, technologie of wiskunde geïntegreerd aan te wenden.

Voetnoot:

Rekening houdend met concepten van de derde graad en de context waarin dit minimumdoel aan bod komt.

8.3 Doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties

1. De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).
2. De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.
3. De leerlingen handelen economisch en duurzaam.
4. De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.
5. De leerlingen leggen een afspraak vast met de klant.
6. De leerlingen verwelkomen de klant, stellen de wensen vast en informeren over de producten en verzorgingen.
7. De leerlingen stellen producten en verzorgingen voor en bepalen een verzorging voor de klant.
8. De leerlingen informeren de klant over mogelijke behandeltechnieken en peilen naar de persoonlijke stijl.
9. De leerlingen reinigen de huid en de nagels en bereiden ze voor op de verzorging.
10. De leerlingen informeren de klant, promoten en verkopen verzorging en producten.
11. De leerlingen ontvangen het bedrag van een verkoop en houden klantenfiches bij.
12. De leerlingen maken apparatuur en hulpstukken schoon en ruimen de werkplek op.
13. De leerlingen volgen de voorraad op.
14. De leerlingen voeren een gelaatsverzorging uit met aangepaste technieken, apparatuur en producten.
15. De leerlingen verlengen wimpers, plaatsen valse wimpers en verven wimpers en wenkbrauwen.
16. De leerlingen brengen make-up (tijdelijk of semipermanent) aan en voeren een camouflagebehandeling uit.
17. De leerlingen voeren een handverzorging uit met aangepaste technieken, apparatuur en producten.
18. De leerlingen brengen verfraaiingen aan aan nagels en plaatsen kunstnagels, modelleren en herstellen ze.
19. De leerlingen voeren een voetverzorging uit met aangepaste technieken, apparatuur en producten.
20. De leerlingen voeren een lichaamsverzorging uit met aangepaste technieken, apparatuur en producten.
21. De leerlingen voeren een massage uit op het gelaat, de handen, de voeten en het lichaam: een drainerende, een relaxerende, verstevigende of stimulerende massage.
22. De leerlingen voeren een ontharing uit met aangepaste technieken, apparatuur en producten.
23. De leerlingen informeren de klant over veilige manieren tot het bruinen van de huid.
24. De leerlingen informeren de klant over het verloop van verzorging met toestellen voor baden, spa, lichtsessies, sauna, hamam.

Aanvullende onderliggende kennis

De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.

- a. Beschermingsmateriaal
- b. Esthetische en verzorgende regels
- c. Schoonmaak- en ontsmettingsprocedures, -apparatuur en -producten
- d. Trends/evoluties in het vakgebied

Anatomie en fysiologie

- e. Aspecten van de huid en de nagels in functie van schoonheidsverzorging
- f. Aspecten van anatomie en fysiologie van het lichaam in functie van schoonheidsverzorging
- g. Gezondheidsproblemen en medicijnen: mogelijke gevolgen bij een schoonheidsverzorging

Materialen, producten en apparatuur

- h. Apparatuur voor schoonheidsverzorging en relaxatie
- i. Producten voor schoonheidsverzorging en relaxatie en toebehoren

Technieken en procedures

- j. Behandelplannen
- k. Huid- en nagelanalyse
- l. Reinigings- en ontsmettingsregels en -procedures voor huid of nagels
- m. Technieken voor schoonheidsverzorging en relaxatie
- n. Verzorgingen bij sauna, hamam, spa, baden, lichtsessies

Omgaan met klanten

- o. Advies- en verkooptechnieken
- q. Principes van klantvriendelijkheid
- r. Tarieven en betaalmiddelen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten	3
1.2	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	3
1.3	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	4
1.4	Differentiatie	4
1.5	Opbouw van leerplannen.....	6
2	Situering	7
2.1	Samenhang met de tweede graad	7
2.2	Samenhang in de derde graad	7
2.2.1	Samenhang met andere leerplannen binnen de finaliteit	7
2.2.2	Samenhang over de finaliteiten heen.....	7
2.3	Plaats in de lessentabel.....	7
3	Pedagogisch didactische duiding	7
3.1	Schoonheidsverzorging en het vormingsconcept.....	7
3.2	Krachtlijnen	8
3.3	Opbouw.....	9
3.4	Leerlijnen.....	9
3.4.1	Samenhang met de tweede graad	9
3.4.2	Samenhang in de derde graad	10
3.5	Aandachtspunten.....	10
3.6	Leerplanpagina.....	13
4	Leerplandoelen	13
4.1	Inspelen op wensen en behoeften in functie van het bevorderen van welbevinden	13
4.2	Informeren vanuit verbindende communicatie met oog voor de commerciële doelen van de onderneming.....	17
4.3	Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten	21
4.4	Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming.....	28
4.5	Opvolgen van trends en evoluties in de schoonheidsverzorging	31
5	Lexicon	33
6	Basisuitrusting	33
6.1	Infrastructuur	33
6.2	Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen.....	34

6.3	Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken	35
7	Glossarium.....	35
8	Concordantie	36
8.1	Concordantietabel.....	36
8.2	Minimumdoelen basisvorming	38
8.3	Doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties	38

ONTWERP